

Gitar ile Eşlikleme Alanına Yönelik Öz-Yeterlik Ölçeğinin Geliştirilmesi* **

Development of the Self-Efficacy Scale in the Field of Guitar Accompaniment

Mert ERGÜL¹, SadıkYÖNDEM²

¹Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi/Müzik ve Güzel Sanatlar Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi Bölümü e-posta:mertergul@mgu.edu.tr

²Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi/Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı. e-posta:sadyon2002@yahoo.com

Makale Türü/Article Types: Araştırma Makalesi/ Research Article

Makalenin Geliş Tarihi: 19.04.2024

Yayına Kabul Tarihi: 05.08.2024

ÖZ

Gitar ile eşlikleme alanına yönelik geçerli ve güvenilir bir öz-yeterlik ölçeği geliştirme amacını taşıyan bu araştırma, nicel araştırma desenlerinden anlık tarama deseninde tasarlanmıştır. Araştırmanın evrenini Türkiye’de bulunan müzik eğitimi anabilim dalı lisans 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Seçkisiz atama yöntemi ile küme örnekleme birimi kullanılan araştırmada 21 üniversiteden n=242 katılımcıya ulaşılmıştır. 5’li Likert tipinde tasarlanan ve başlangıçta 84 maddeden oluşan ‘Gitar ile Eşlikleme Alanında Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği’nin Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) değeri .96 ve Bartlett Küresellik Testi sonucu ($\chi^2=21249.64$; $p<.05$) olarak saptanmıştır. Açıklayıcı faktör analizi (AFA) sonucunda ölçeğin 3 faktörlü yapıda olduğu ve 22 maddeden oluştuğu görülmüştür. Literatür taraması ve uzman görüşleri doğrultusunda ‘Yaratıcılık’, ‘Teknik Beceri’ ve ‘Motivasyon’ isimlerini alan alt faktörlere ait varyans oranları sırasıyla %54.59, %9.89 ve %6.37 şeklinde olup açıklanan toplam varyans oranı ise %70.85’tir. Güvenirlilik testi sonucunda Cronbach’s Alpha değerleri her bir alt faktör için ($\alpha_{Yaratıcılık}=.94$; $\alpha_{Teknik\ Beceri}=.94$; $\alpha_{Motivasyon}=.90$) ve ölçeğin bütünü için ($\alpha_{Ölçeğin\ Bütünü}=.96$) olarak hesaplanmıştır. Sonuç olarak ‘Gitar ile Eşlikleme Alanında Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği’ geçerli ve güvenilir bir ölçek olarak ortaya konmuştur. **Anahtar Sözcükler:** Gitar Eşlikleme, Öz-Yeterlik, Ölçek Geliştirme

***Alıntılama:** Ergül, M. ve Yöndem, S. (2024). Gitar ile eşlikleme alanına yönelik öz-yeterlik ölçeğinin geliştirilmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44(3), 2473-2505.

** Bu çalışma, 1. yazarın 2. yazar danışmanlığında yürüttüğü yüksek lisans tezinden uyarlanarak hazırlanmıştır.

ABSTRACT

This research, which aims to develop a valid and reliable self-efficacy scale in the field of guitar accompaniment, was designed in the survey research design, one of the quantitative research designs. The population of the research consists of 4th grade undergraduate students of the department of music education in Turkey. In the research using cluster sampling unit with random sampling method, n=242 participants from 21 universities were reached. The Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) value of the 'Self-Efficacy Scale in the Field of Guitar Accompaniment', which was designed as a 5-point Likert type and initially consisted of 84 items, was .96 and the Bartlett's Test of Sphericity result was determined as ($\chi^2=21249.64$; $p<.05$). As a result of the exploratory factor analysis (EFA), it was seen that the scale had a 3-factor structure and consisted of 22 items. In line with the literature review and expert opinions, the variance rates of the sub-factors named 'Creativity', 'Technical Skill' and 'Motivation' were 54.59%, 9.89% and 6.37%, respectively, and the total variance explained was 70.85%. As a result of the reliability test, Cronbach's Alpha values were calculated for each sub-factor ($\alpha_{Creativity}=.94$; $\alpha_{Technical Skill}=.94$; $\alpha_{Motivation}=.90$) and for the whole scale ($\alpha_{Entire Scale}=.96$). As a result, the 'Self-Efficacy Scale in the Field of Guitar Accompaniment' has been revealed as a valid and reliable scale.

Keywords: *Guitar Accompaniment, Self-Efficacy, Scale Development*

GİRİŞ

Gitar diğer batı müziği enstrümanlarına göre yapısal gelişim sürecine daha geç başlamış olmasına rağmen kısa zamanda ülkemizde ve dünyada en popüler çalgılar arasında yerini almıştır (Chapman, 2009; Yılmaz ve Şen, 2016). Gitarın hem eşlik hem solo çalgı olarak kullanılabilmesi, kolay ulaşılabilir, akort edilebilir ve taşınabilir olması, görece ekonomik olması, sabit perdeli ve simetrik yapısı, tınısal zenginliği ile birçok müzik türünde kullanılabilmesi bu durumun en belirgin sebepleri arasında gösterilebilir (Küçükosmanoğlu, 2006; Şenoğlu Önder ve Yıldız, 2008; Uluocak, 2015; Yöndem, 1998). Gitarın yukarıda belirtilen temel özellikleri ile artan popülerliği, ülkemiz müzik eğitiminin çeşitli kollarında eğitim sürecine dahil edilmesini sağlamıştır. Gitar ilk olarak 1973 yılında Erol Küyel tarafından Gazi Eğitim Enstitüsünde 'Okul Çalgı Kümeleri' dersi kapsamında bir eşlik çalgısı olarak formal eğitim sistemi içerisine dahil edilmiş, daha sonra ise 1977 yılında Carlo Domeniconi öncülüğünde Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi İstanbul Devlet Konservatuvarı Gitar Sanat Dalında ana çalgı olarak yerini

almıştır (Kanneci, 2001; Tarman, 1996). Gitarın müzik eğitim sistemi içerisinde bireysel çalgı olarak yer almasının yanı sıra müzik eğitiminin farklı basamaklarında eşlik çalgısı olarak da kullanıldığı görülmektedir (Ayyıldız ve Erim, 2020; Erdoğan, 2007; Uluocak ve Tufan 2010; Uyan, 2017; Yungul, 2008).

Müzik öğretmenliği lisans programları incelendiğinde, T.C. Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından hazırlanan ve uygulamaya konulan 1998, 2007 ve 2018 olmak üzere üç adet Müzik Öğretmenliği Lisans Programı bulunmaktadır. Gitar ile eşlik eğitimi 1998 ve 2007 programlarında ilk üç yarıyıl boyunca haftada ikişer saat okutulan ‘Okul Çalgıları’ dersi bünyesinde verilmekteyken 2018 programında bu dersin programdan kaldırıldığı ve yerine V. ve VI. yarıyıllarda haftada birer saat okutulan ‘Gitar Eğitimi ve Eşlikleme’ (GEE) dersinin programa eklendiği görülmektedir (Yükseköğretim Kurulu, 1998; YÖK, 2007; YÖK, 2018). Önceki programlarda yer alan Okul Çalgıları dersinin ‘bağlama, blokflüt, mandolin, gitar ve Orff çalgıları’ şeklinde şubelere ayrılması, öğrencilerin bir kısmının gitar ile hiçbir formal ilişkisi olmadan mesleğe başlamalarına neden olduğu bilinmektedir. Yenilenen 2018 programında ise GEE dersi tüm öğrencilere zorunlu olarak okutulmaktadır. Bu noktadan hareketle eşlik kullanımının müzik eğitiminin tüm basamaklarında oldukça etkili olduğu, ayrıca gitarın bir eşlik çalgısı olarak kullanılmasının oldukça avantajlı olduğu (Bağcı, 2009; Boyle ve Lucas, 1990; Erdoğan, 2007; Kardeş, 2018; Yungul, 2008; Uyan, 2017; Yöndem, 1992; Kıvrak, 2003; Akbulut, 2001; Guilbault, 2004; Küçükosmanoğlu, 2011; Ayyıldız ve Erim, 2020; Uluocak ve Tufan, 2010; Yılmaz, 2010; Köz, 2007; Demirtaş ve Akın Şişman, 2021; Halvaşi, Akgül ve Özbek, 2017), fakat müzik öğretmenlerinin eşlik yapma becerileri ile müzik derslerinde eşlik çalgısı kullanma durumlarının oldukça yetersiz olduğu (Sönmezöz, 2006; Akçalı, 2007; Kardeş ve Demirci, 2019; Öztürk, 2001) düşünüldüğünde, yenilenen 2018 programında yer alan Gitar ile Eşlikleme dersini alan müzik öğretmeni adaylarının bu konudaki öz-yeterlik algılarının ne düzeyde olduğu merak konusu olmuştur.

İlk olarak 1977 yılında psikolog Albert Bandura tarafından ortaya atılan ‘öz-yeterlik’ kavramı, Sosyal Öğrenme Kuramı veya bir diğer adıyla Sosyal-Bilişsel Kuramın temel ilkelerinden biridir. “Kişinin verilen durumsal talepleri karşılamak için gereken

motivasyonu, bilişsel kaynakları ve eylem biçimlerini harekete geçirme yeteneklerine olan inançları” şeklinde tanımlanan öz-yeterlik kavramı, bireyin olası problemlerin üstesinden gelmek için olması gereken eylem planlarını ne kadar iyi uygulayabileceğine ilişkin kendi yargılarıyla ilgilidir (Wood ve Bandura, 1989; Bandura, 1982). Taylor, Locke, Lee ve Gist (1984) tarafından genel olarak “bireylerin belirli bir durumla ne kadar iyi başa çıkabileceklerine ilişkin yargıların görece özgü bir ölçüsü” olarak ifade edilen öz-yeterlik kavramı, kısaca “kişinin bireysel yeteneklerine ve potansiyeline olan inancı” şeklinde tanımlanabilir (Sakız, 2013).

Öz-yeterlik kavramı, kişinin bir konuyla ilgili yapabilirlik düzeyini değil, o konudaki kendi yapabilirlik algısı, bir başka deyişle kendini ne kadar yeterli gördüğü ile ilgilidir. Yeterlik düzeyi ile yeterlik düzeyine ilişkin algılar birbirinden ayrılan iki farklı olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Yeterlik düzeyi ile öz-yeterlik inancı, bireylerde pozitif veya negatif yönde ilişkili olabilmektedir. Örneğin öz-yeterlik düzeyi düşük olan bir bireyin yeterlik düzeyi yüksek veya tam tersi olabilir. Öz-yeterlik algısı, başa çıkma davranışının başlatılıp başlatılmayacağını, engeller karşısında ne kadar çaba sarf edileceğini ve bu çabanın ne kadar sürdürüleceğinin yanı sıra düşünce kalıpları ile duygusal tepkileri etkiler (Bandura, 1977; Pajares, 2003). Akkoyunlu ve Orhan’a (2003) göre “Öz-yeterlik bir çalışma alanını isteyerek seçme, o işi başarabilmek için büyük bir motivasyon hissetme, çaba gösterme ve o çalışma üzerinde zaman harcama gibi sonuçlar doğurmaktadır”. Öz-yeterlik algılarının bireylerin “seçme davranışı, motivasyon, azim, kolaylaştırıcı düşünme kalıpları ve stres ve depresyonla başa çıkabilme” gibi davranışları üzerinde de etkili olduğu belirtilmektedir (Mager, 1992). Bandura’ya göre insan davranışlarını yordama konusunda öz-yeterlik inancı yeterlik düzeyine göre daha etkilidir. Çünkü öz-yeterlik algısı, sahip olunan bilgi ve beceriler ile ne yapılacağını belirleme konusunda bir etkendir (Pajares, 2003). Yapılan çalışmalarda öz-yeterlik düzeyleri yüksek olan kişilerin kendileri için belirledikleri hedefler ve bu hedeflere bağlılık düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir (Bandura ve Cervone, 1983; Taylor et al, 1984; Locke, Frederick, Lee ve Bobko, 1984; Schunk, 1990).

Bandura (1977) çalışmasında, öz-yeterlik algısının performans üzerinde oldukça etkili olduğunu belirtmiştir. Şeker (2016), bireylerin kendi çalgı performanslarına ilişkin yargıların tümüyle öz-yeterlik algısıyla ilgili olduğunu öne sürmüştür. Öz-yeterlik inancı yüksek olan kişilerin bir problemle karşılaştığında başa çıkma davranışının daha güçlü olduğu, başka bir deyişle öz-yeterlik algısı düşük olan insanlar gibi kolay pes etme eğiliminde olmadıkları belirtilmektedir. Bilindiği üzere çalgı performansı uzun bir çalışma sürecinin, çabanın ve planlamanın bir çıktısıdır. Bu noktadan hareketle çalgı performansı konusunda öz-yeterlik algısı yüksek olan bireyler daha az kaygılı, problemleri daha basit gören ve bu problemlerin üstesinden gelmek için daha çok çaba sarf etme eğiliminde olduklarından dolayı daha başarılı olma potansiyelleri daha yüksektir.

Yapılan literatür taraması sonucunda gitar ile eşliklemeye yönelik çeşitli çalışmalar yapıldığı, müziğin farklı alanlarına yönelik öz-yeterlik ölçekleri geliştirildiği ve farklı çeşitli çalışmalar yapıldığı görülmüş, fakat gitar eşlikleme ile öz-yeterlik kavramlarının bir arada kullanıldığı bir çalışmaya rastlanmamakla birlikte gitar ile eşlikleme alanına yönelik yurtiçinde veya yurtdışında herhangi bir öz-yeterlik ölçeğine rastlanmamıştır. Bu durumdan hareketle bu çalışmanın amacı gitar ile eşlikleme alanına yönelik geçerli ve güvenilir bir öz-yeterlik ölçeği geliştirmektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki alt amaçlara yanıt aranmıştır:

1. Gitar ile Eşlikleme Alanında Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği **geçerli** bir ölçme aracı mıdır?
2. Gitar ile Eşlikleme Alanında Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği **güvenilir** bir ölçme aracı mıdır?

Ayrıca bu çalışmanın gitarın bir eşlik çalgısı olarak kullanılmasının sağladığı avantajların göz önünde bulundurulması ve geliştirilen ölçeğin literatüre kazandırılarak gelecekteki araştırmalarda kullanılabilmesinin yanı sıra gitar eşlikleme ve öz-yeterlik kavramlarının birlikte kullanıldığı ilk çalışma olması ve bu alanda geliştirilen ilk öz-yeterlik ölçeği olması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir.

Bu araştırma, evren bakımından Türkiye'deki müzik eğitimi anabilim dalı lisans 4. sınıf öğrencileri ile ve veri toplama araçları bakımından araştırmacı tarafından geliştirilen

“Kişisel Bilgi Formu” ve “Gitar ile Eşlikleme Alanında Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği” ile sınırlı olup, araştırmada yer alan katılımcıların ölçek maddelerini içtenlikle cevapladığı varsayılmıştır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden “Anlık Tarama” deseninde kurgulanmıştır. Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel (2020), tarama araştırmasını “Bir konuya ya da olaya ilişkin katılımcıların görüşlerinin ya da ilgi, beceri, yetenek, tutum vb. özelliklerinin belirlendiği genellikle diğer araştırmalara göre görece daha büyük örneklem üzerinde yapılan araştırmalar” şeklinde tanımlamıştır. Bu araştırma türleri içinde yer alan anlık tarama araştırmalarının kullanım amacı ise zamandan bağımsız olarak belirli bir zaman dilimindeki mevcut durumu ortaya koymaktır (Karasar, 2002). Bu araştırma bir ölçek geliştirme çalışması olduğu için anlık tarama deseni kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Türkiye’deki müzik eğitimi anabilim dalı lisans 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Bu durumun sebebi GEE dersinin programda V. ve VI. yarıyıllarda bulunması dolayısıyla katılımcıların ölçek maddeleri ile ilgili hazır bulunuşluk düzeyini gözetmektir. Örneklem birimi olarak küme örnekleme, örnekleme yöntemi olarak ise basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Küme örnekleme biriminin kullanılmasının sebebi veri toplama ve sürecin kontrolü konusunda kolaylığın sağlanması ve zaman ve maliyetin ekonomik kullanılmasıdır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2020). Küme olarak belirlenen 28 farklı üniversitede yer alan müzik eğitimi anabilim dalları listelenmiş ve seçkisiz atama yöntemi ile seçilmiştir. Kümelerden elde edilen veri sayıları birbirinden farklı olduğu için seçim işlemi yeterli örneklem büyüklüğüne ulaşılan kadar devam etmiştir. Bu doğrultuda 21 adet müzik eğitimi anabilim dalı lisans 4. sınıf öğrencileri arasından toplam n=242 kişi araştırma kapsamına dâhil edilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Üniversitelere Göre Dağılımı

Sıra	Üniversite	f	%
1	Trabzon Üniversitesi	18	7.4
2	Giresun Üniversitesi	7	2.9
3	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	11	4.5
4	Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi	28	11.6
5	Balıkesir Üniversitesi	19	7.9
6	Marmara Üniversitesi	19	7.9
7	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	6	2.5
8	Trakya Üniversitesi	6	2.5
9	Kastamonu Üniversitesi	3	1.2
10	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	25	10.3
11	Pamukkale Üniversitesi	3	1.2
12	Aksaray Üniversitesi	2	0.8
13	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	5	2.1
14	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	1	0.4
15	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	46	19.0
16	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	4	1.7
17	Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	9	3.7
18	Bursa Uludağ Üniversitesi	4	1.7
19	Necmettin Erbakan Üniversitesi	7	2.9
20	Dokuz Eylül Üniversitesi	4	1.7
21	Atatürk Üniversitesi	15	6.2
	Toplam	242	100

Yukarıdaki tablodan hareketle araştırmaya katılım oranının en yüksek olduğu üniversitenin Aydın Adnan Menderes Üniversitesi (%19), en düşük olduğu üniversitenin ise Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi (%0.4) olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Katılımcıların Demografik Özellikleri

		<i>f</i>	%
Cinsiyet	Kadın	157	64.9
	Erkek	85	35.1
Yaş	19-24	203	83.9
	25-30	25	10.3
	30 ve üzeri	14	5.8
Mezun olunan lise türü	Güzel Sanatlar Lisesi	123	50.8
	Diğer	119	49.2
	Toplam	242	100

Tablo 2. incelendiğinde, kadınların (%64.9) erkeklere (%35.1) oranla daha fazla katılım gösterdiği görülmektedir. Katılımcılarının büyük bir çoğunluğunun 19-24 yaş aralığında olduğu (%83.9), 30 ve üzeri yaş aralığında olanların ise en düşük katılım oranında olduğu (%5.8) söylenebilir. Katılımcıların mezun oldukları lise türü incelendiğinde ise güzel sanatlar liselerinden (%50.8) ve diğer liselerden (%49.2) mezun olma durumlarının neredeyse eşit olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Katılımcıların Bireysel Çalgılarına Göre Dağılımı

Çalgı	<i>f</i>	%
Gitar	39	16.1
Viyolonsel	14	5.8
Piyano	38	15.7
Flüt	26	10.7
Keman	49	20.2
Bağlama	24	9.9
Kanun	3	1.2
Ud	3	1.2
Tambur	2	0.8
Viyola	14	5.8
Şan	22	9.1
Saksafon	1	0.4
Kontrbas	3	1.2
Klarnet	1	0.4

Trompet	1	0.4
Trombon	1	0.4
Ney	1	0.4
Toplam	242	100

Tablo 3 incelendiğinde, katılımcıların bireysel çalgılarının yoğunluklu olarak keman (%20.2), gitar (%16.1) ve piyano (%15.7) olduğu, katılımcılar arasında en düşük orandaki bireysel çalgıların ise saksafon (%0.4), klarnet (%0.4), trompet (%0.4), trombon (%0.4) ve ney (%0.4) olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Çalgısı Gitar Olmayan Katılımcıların Gitar İle İlgili Geçmiş Olma Durumu

Gitar ile ilgili geçmişi olma durumu	<i>f</i>	%
Evet	92	45.3
Hayır	111	54.7
Toplam	203	100

Yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere, bireysel çalgısı gitar olmayan katılımcıların %45.3'ünün GEE dersini almadan önce gitar ile ilgili geçmişi oldukları, %54.7'sinin ise gitar ile ilgili herhangi bir geçmişi olmadıkları belirtilmiştir.

Tablo 5. Katılımcıların GEE 1 ve 2 Derslerinden Geçme/Kalma Durumu

GEE 1 ve 2 derslerinden geçme durumu	<i>f</i>	%
Geçtim	216	89.3
1. dönemden kaldım	4	1.7
2. dönemden kaldım	13	5.4
Her ikisinden kaldım	8	3.3
Cevapsız	1	0.4
Toplam	242	100

Tablo 5. incelendiğinde, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%89.3) GEE 1 ve 2 derslerinden geçtiği, en az 1. dönemden kaldıkları (%1.7) ve bir katılımcının soruyu cevapsız bıraktığı görülmüştür.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama araçları olarak araştırmacı tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu” ve “Gitar ile Eşlikleme Alanında Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği” kullanılmıştır. Veri toplama araçlarının geliştirilmesinde müzik eğitimi alanında üç, ölçme ve değerlendirme alanında iki, eğitim bilimleri alanında bir, psikolojik danışmanlık ve rehberlik alanında bir ve Türk dili alanında bir olmak üzere toplam sekiz uzman görüşüne başvurulmuştur.

Kişisel Bilgi Formu

Kişisel Bilgi Formu demografik özellikleri tespit etmek amacıyla iki açık uçlu ve beş çoktan seçmeli olmak üzere yedi temel sorudan ve çoktan seçmeli olan dört takip sorusu olmak üzere toplamda on bir sorudan oluşmaktadır.

Tablo 6. Kişisel Bilgi Formunda Yer Alan Sorular

Soru kategorileri	Soru Maddesi	Soru Sayısı
Demografik	1-2-3-4-4a-4b	6
Çalgı	5-5a-5b	3
Okul dışında aktif müzik yapma durumu	6	1
GEE 1 ve 2 derslerinden geçme durumu	7	1
Toplam		11

Tablo 6. incelendiğinde “1-2-3-4-4a-4b” numaralı sorular demografik özellikler, “5-5a-5b” numaralı sorular bireysel çalgı, “6” numaralı soru okul dışında aktif olarak müzik yapma durumu ve “7” numaralı soru GEE 1 ve 2 derslerinden kalma durumları ile ilgilidir. Başlangıçta on bir adet temel sorudan oluşan kişisel bilgi formu uzman görüşleri doğrultusunda yedi temel soruya düşürülmüş ve iki temel soruya ikişer adet takip sorusu eklenmiştir. Uzman görüşleri sonrasında örneklem birimine uygun olan n=10 katılımcı ile pilot uygulama yapılmış ve soruların açık ve anlaşılır olduğu tespit edilerek kişisel bilgi formu son halini almıştır.

Gitar ile Eşlikleme Alanında Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği

5’li Likert tipinde tasarlanmış olan Gitar ile Eşlikleme Alanında Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği, “5=Kesinlikle Katılıyorum”, “4=Katılıyorum”, “3=Ne Katılıyorum Ne

Katılmıyorum”, “2=Katılmıyorum”, “1=Kesinlikle Katılmıyorum” cevaplama seçeneklerinden oluşmaktadır. Likert tipi ölçeklerin genellikle inanç, tutum vb. kavramları ölçmede oldukça yaygın kullanıldığı (DeVellis, 2021), ayrıca Likert tipi ölçeklerde daha çok 5’li ve 7’li cevaplama seçeneği bulunan ölçeklerin terci edildiği belirtilmektedir (Şeker ve Gençdoğan, 2014; Tavşancıl, 2014).

Öz-yeterlik kavramına ilişkin literatür taraması ve incelenen öz-yeterlik ölçekleri doğrultusunda 70 maddeden oluşan bir madde havuzu oluşturulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda soru havuzu 29 maddeye inmiş, DeVellis (2021)’in çalışmasında belirttiği üzere artıklık kavramı uygulanarak her bir madde için üç farklı ifade oluşturulmuş ve madde sayısı 87 maddeye ulaşmıştır. Yeniden başvuru uzman görüşleri doğrultusunda madde havuzundaki 6 maddenin ifadeleri değişmiş ve 16 maddenin ölçekten çıkarılıp 13 maddenin ölçeğe eklenmesiyle madde sayısı 84 olarak belirlenmiştir. Ölçekten çıkan ve eklenen maddeler dolayısıyla ölçek maddeleri 1-84 olarak yeniden numaralandırılmıştır. Olumsuz maddelerin olumlu maddelere oranla en fazla 1:5 olması gerektiği sebebiyle (Oyar, 2022), 84 maddenin 71’i olumlu, 13’ü olumsuz olarak tasarlanmıştır. Son olarak örneklem birimine uygun olan n=10 katılımcı ile pilot uygulama yapılarak katılımcı görüşleri doğrultusunda bazı maddelerdeki ifadeler daha açık ve anlaşılır hale getirilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Veri toplama sürecinde gerekli izinler alındıktan sonra elden, posta yoluyla ve çevrimiçi olmak üzere üç çeşit yöntem kullanılmıştır. Veri toplama sürecinin başında araştırmaya katılımın daha yüksek olması düşüncesiyle elden ve posta yoluyla veri toplama sürecine başlanmış fakat 2022-2023 bahar yarıyılında tüm üniversitelerde uzaktan eğitim yoluyla yapılması kararı ile birlikte veriler çevrimiçi olarak Google Formlar aracılığı ile toplanmıştır.

Veri analizinde SPSS 23 paket programı kullanılmıştır. Verilerin betimlenmesi amacıyla yüzde ve frekans değerlerinden, verilerin hatasızlığının kontrolü için ranj değerlerinden ve uç değerlerin belirlenmesi için standart puan (Z puanı) ve kutu grafiğinden

yararlanılmıştır. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini test etmek amacıyla tek değişkenli normallik testi yapılmış ve çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiştir. Örneklem büyüklüğü ve verilerin faktör analizi için uygunluğunu ortaya koymak adına Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) ve Bartlett testi, ölçeğin faktör yapısını çözümlmek için ise eğik döndürme yöntemlerinden Promax yöntemi kullanılarak açımlayıcı faktör analizi (AFA) yapılmıştır. Ayrıca faktörler arası ilişkiyi saptamak için Pearson korelasyon katsayısından ve ölçek güvenilirliği için Cronbach's Alpha katsayısından yararlanılmıştır.

BULGULAR

Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt amacına ilişkin “Gitar ile Eşlikleme Alanında Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği geçerli bir ölçme aracı mıdır?” sorusuna yanıt aranmıştır.

Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA) Öncesi İşlemler

AFA öncesinde verilerin analiz için uygunluğunu test etmek adına bir dizi işlemden yararlanılmıştır. Veriler SPSS programına aktarılmış ve ilk olarak ters ifadeli maddeler için ters kodlama yapılmıştır (Kilmen, 2020). Ardından sırasıyla verilerin hatasızlığı, kayıp değerler, uç değerler ve verilerin normalliği incelenmiştir (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2021; Göçer Şahin ve Buluş, 2022).

Araştırma kapsamında n=252 veri elde edilmiştir. Nicel verilerin ranj değerleri içerisinde olduğu ve kategorik değişkenler için belirlenen kodların dışında kalan bir veri olmadığı görülmüş, dolayısıyla hatalı veri girişine rastlanmamıştır.

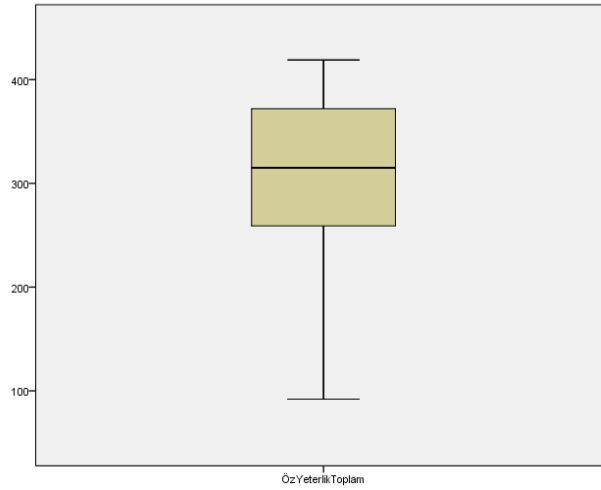
Tablo 7. Kayıp ve Geçersiz Veriler

Verilere ilişkin inceleme	<i>f</i>	%
Kayıp	3	1.2
Geçersiz	7	2.8
Geçerli	242	96
Toplam	252	100

Kayıp ve geçersiz verilere ilişkin yapılan inceleme sonucunda toplamda n=10 adet kayıp ve geçersiz veriye rastlanmıştır. Tespit edilen veriler veri setinden çıkarılarak n=242 veri ile analizlere devam edilmiştir.

Tek değişkenli uç değerlerin tespit edilmesi için yararlanılan standart puanlar (Z puanı) incelendiğinde, K133 numaralı katılımcıya ait veri dışındaki tüm veriler ± 3 aralığında olup yalnızca K133 numaralı verinin ± 4 aralığında olduğu görülmüştür. Çokluk ve diğerleri (2021), Z puanının ± 3 aralığında olması gerektiğini ancak 100'ün üzerindeki örneklem için birkaç katılımcının bu aralığın dışında kalabileceğini ve Z puanının ± 4 aralığına genişletilebileceğini belirtmiştir.

Şekil 1. Kutu Grafiği

Ayrıca Şekil 1 'de yer alan kutu grafiği incelendiğinden veri setinde herhangi bir uç değer olmadığı görülmektedir.

Normallik testinde ise standardize edilmemiş puanlar kullanılarak tek değişkenli normallik incelenmiştir. Yapılan normallik testi sonucunda basıklık (-0.44) ve çarpıklık (-0.66) değerlerinin ± 1 aralığında olduğu saptanmış ve veri setinin normal dağılım

gösterdiği görülmüştür (Çokluk ve diğerleri, 2021; Tabachnick ve Fidell, 2013; George ve Mallery, 2010).

Tablo 8. KMO ve Bartlett Testi

Kaiser-Meyer-Olkin Testi (KMO)		.96
Bartlett Küresellik Testi	χ^2	21249.64
	sd	3486
	p	.00
p<.05		

Yapılan KMO ve Bartlett testi sonucunda KMO değeri .96 ve Bartlett Küresellik Testi sonucu ($\chi^2 = 21249.64$; $p < .05$) olarak saptanmıştır. KMO değerinin .70'in üzerinde olması ve anlamlılık (p) değerinin .05'in altında olması veri setinin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir. KMO değerinin .90'ın üzerinde olması ise 'mükemmel' olarak nitelendirilmektedir (Çokluk ve diğerleri, 2021). AFA öncesi yapılan işlemler sonucunda veri setinin AFA için uygun olduğu görülmektedir.

Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA)

AFA yapılırken faktörlerin birbirleri ile ilişkili olduğu düşünüldüğünden dolayı eğik döndürme yöntemlerinden Promax yönteminden yararlanılmıştır (Brown'dan aktaran Göçer Şahin ve Buluş, 2022; Çokluk ve diğerleri, 2021).

1. AFA sonucunda ölçeğin 11 faktörlü ve açıklanan toplam varyans oranının %72.84 olduğu saptanmıştır. Madde faktör yükü 0.40'ın altında olan 5 madde ve binişik olduğu tespit edilen 5 madde veri setinden çıkarılarak 74 madde ile analiz tekrarlanmıştır.
2. AFA sonucunda ölçeğin 10 faktörlü ve açıklanan toplam varyans oranının %72.86 olduğu saptanmıştır. Madde faktör yükü 0.40'ın altında olan 6 madde veri setinden çıkarılarak 68 madde ile analiz tekrarlanmıştır.
3. AFA sonucunda ölçeğin 10 faktörlü ve açıklanan toplam varyans oranının %73.76 olduğu saptanmıştır. Madde faktör yükü 0.40'ın altında olan 2 madde veri setinden çıkarılarak 66 madde ile analiz tekrarlanmıştır.

4. AFA sonucunda ölçeğin 9 faktörlü ve açıklanan toplam varyans oranının %72.09 olduğu saptanmıştır. Madde faktör yükü 0.40'ın altında olan 1 madde ve binişik olduğu tespit edilen 1 madde veri setinden çıkarılarak 64 madde ile analiz tekrarlanmıştır.

5. AFA sonucunda ölçeğin 9 faktörlü ve açıklanan toplam varyans oranının %72.57 olduğu saptanmıştır. Binişik olduğu tespit edilen 1 madde veri setinden çıkarılarak 63 madde ile analiz tekrarlanmıştır.

6. AFA sonucunda ölçeğin 9 faktörlü ve açıklanan toplam varyans oranının %72.57 olduğu saptanmıştır. 7. faktörde 1 madde, 8. faktörde ise 2 madde olduğu görülmüştür. Her bir faktörde en az 3 madde bulunması gerektiğinden dolayı (Göçer Şahin ve Buluş, 2022) belirlenen 3 madde veri setinden çıkarılarak 60 madde ile analiz tekrarlanmıştır.

7. AFA sonucunda ölçeğin 8 faktörlü ve açıklanan toplam varyans oranının %72.80 olduğu saptanmıştır. Madde faktör yükü .40'ın altında olan 2 madde ve binişik olduğu tespit edilen 3 madde veri setinden çıkarılarak 55 madde ile analiz tekrarlanmıştır.

8. AFA sonucunda ölçeğin 7 faktörlü ve açıklanan toplam varyans oranının %71.68 olduğu saptanmıştır. Madde faktör yükü .40'ın altında olan 1 madde ve binişik olduğu tespit edilen 2 madde veri setinden çıkarılarak 52 madde ile analiz tekrarlanmıştır.

9. AFA sonucunda ölçeğin 7 faktörlü ve açıklanan toplam varyans oranının %71.94 olduğu saptanmıştır. Binişik olduğu tespit edilen 1 madde veri setinden çıkarılarak 51 madde ile analiz tekrarlanmıştır.

10. AFA sonucunda ölçeğin 7 faktörlü ve açıklanan toplam varyans oranının %72.00 olduğu saptanmıştır. Madde faktör yükü .40'ın altında olan ve binişik olan herhangi bir maddeye rastlanmamıştır. DeVellis (2021), artıklık bulunan maddeler arasından en iyi maddenin seçilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu sebeple faktör yükü artıklarına göre daha düşük olduğu tespit edilen 18 madde veri setinden çıkarılarak 33 madde ile analiz tekrarlanmıştır.

11. AFA sonucunda ölçeğin 5 faktörlü ve açıklanan toplam varyans oranının %68.43 olduğu saptanmıştır. Binişik olduğu tespit edilen 1 madde veri setinden çıkarılarak 32 madde ile analiz tekrarlanmıştır.

12. AFA sonucunda ölçeğin 5 faktörlü ve açıklanan toplam varyans oranının %68.62 olduğu saptanmıştır. 5. faktörde yalnızca 2 madde olması sebebiyle bu 2 madde veri setinden çıkarılarak 30 madde ile analiz tekrarlanmıştır.

13. AFA sonucunda ölçeğin 4 faktörlü ve açıklanan toplam varyans oranının %67.14 olduğu saptanmıştır. Madde faktör yükü .40'ın altında olan ve binişik olan herhangi bir maddeye rastlanmamıştır. Aynı faktörler altında toplanan maddeler kavramsal açıdan incelendiğinde 4. faktörde yer alan maddelerin kavramsal açıdan diğer faktörlere ait olan olumsuz maddeler olduğu görülmüştür. Bu sebeple dördüncü faktörde yer alan 4 madde veri setinden çıkarılarak 26 madde ile analiz tekrarlanmıştır.

14. AFA sonucunda ölçeğin 3 faktörlü ve açıklanan toplam varyans oranının %69.09 olduğu saptanmıştır. Madde faktör yükü .40'ın altında olan 1 madde veri setinden çıkarılarak 25 madde ile analiz tekrarlanmıştır.

15. AFA sonucunda ölçeğin 3 faktörlü ve açıklanan toplam varyans oranının %69.54 olduğu saptanmıştır. Madde faktör yükü .40'ın altında olan ve binişik olan herhangi bir maddeye rastlanmamıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda 3. faktörde yer alan 2 madde ile 2. faktörde yer alan 1 maddenin kavramsal açıdan farklı olduğu belirtilmiştir. Belirtilen 3 madde veri setinden çıkarılarak 22 madde ile analiz tekrarlanmıştır.

16. AFA sonucunda ölçeğin 3 faktörlü ve açıklanan toplam varyans oranının %70.85 olduğu saptanmıştır. Madde faktör yükü .40'ın altında olan ve binişik olan herhangi bir maddeye rastlanmamıştır. Maddeler yeniden incelenerek uzman görüşü alınmış ve aynı faktör altında toplanan maddelerin kavramsal açıdan da uygun oldukları görülmüştür. Son analize ait bulgular aşağıdaki gibidir.

Tablo 9. Madde Çıkarım Yükleri

Madde	Başlangıç	Çıkarım
M68	1	.76
M44	1	.73
M41	1	.75
M17	1	.63
M16	1	.74
M67	1	.71
M15	1	.55
M42	1	.75
M69	1	.63
M28	1	.68
M29	1	.74
M13	1	.78
M6	1	.68
M9	1	.68
M4	1	.65
M34	1	.78
M56	1	.74
M83	1	.77
M82	1	.75
M76	1	.67
M74	1	.74
M79	1	.67

Çıkarma Metodu: Temel Bileşenler Analizi

Tablo 9. incelendiğinde, madde çıkarım yüklerinin .55 ile .78 aralığında olduğu görülmektedir.

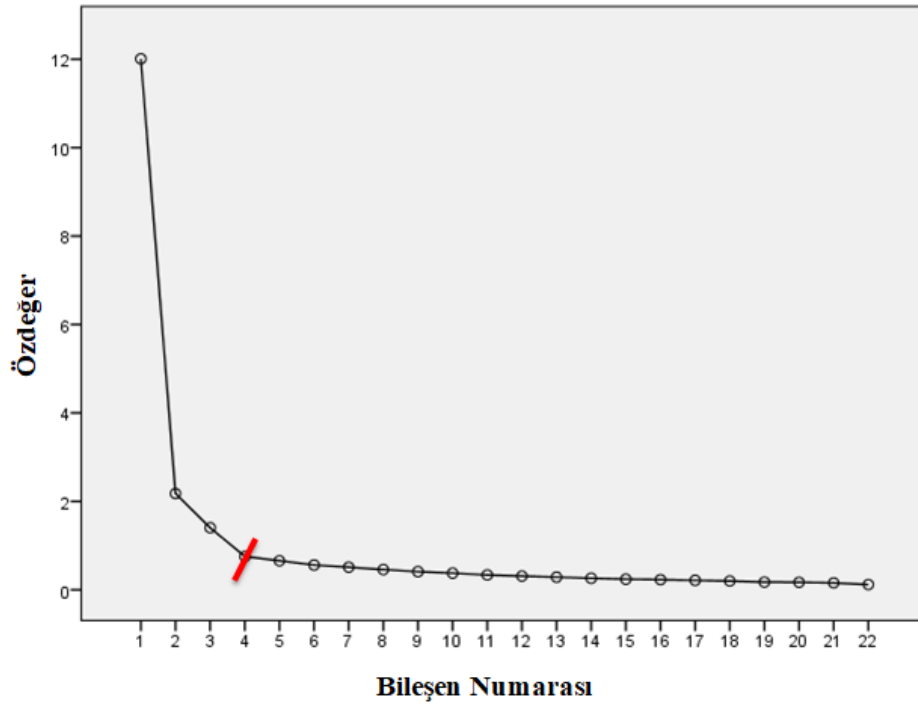
Tablo 10. Açıklanan Toplam Varyans

Faktör	Başlangıç Özdeğerleri			Türetilen Kareler Toplamı Yükleri			Çevrilmiş Kareler Toplamı Yükleri
	Toplam	Varyans (%)	Kümülatif (%)	Toplam	Varyans (%)	Kümülatif (%)	
1	12.01	54.59	54.59	12.01	54.59	54.59	9.92
2	2.18	9.89	64.48	2.18	9.89	64.48	10.41
3	1.40	6.37	70.85	1.40	6.37	70.85	7.24
4	.76	3.43	74.29				
5	.66	2.98	77.27				
6	.56	2.55	79.81				
7	.51	2.33	82.14				
8	.46	2.08	84.22				
9	.41	1.86	86.08				
10	.38	1.71	87.79				
11	.34	1.52	89.31				
12	.31	1.40	90.71				
13	.29	1.30	92.01				
14	.26	1.19	93.20				
15	.24	1.09	94.29				
16	.23	1.04	95.33				
17	.21	.97	96.30				
18	.20	.90	97.20				
19	.17	.79	97.98				
20	.17	.77	98.75				
21	.16	.71	99.46				
22	.12	.54	100.00				

Tablo 10. incelendiğinde birinci faktöre ait toplam özdeğerin 12.01 ve açıklanan varyans oranının %54.59 olduğu, ikinci faktöre ait toplam özdeğerin 2.18 ve açıklanan varyans oranının %9.89 olduğu ve üçüncü faktöre ait toplam özdeğerin 1.4 ve açıklanan varyans oranının %6.37 olduğu görülmektedir. Faktörlere ait varyans oranının %5'in üzerinde olması ve özdeğeri 1'den büyük olan faktörlerin faktör olarak değerlendirilmesi önerilmektedir (Kaiser'den aktaran Kılıç, 2022). Özdeğeri 1'in üzerinde olan ve varyans

oranı %5'in üzerinde olan üç adet faktör görülmektedir. Yukarıdaki tabloya göre ölçeğin üç faktörlü olduğu ve üç faktörün toplam varyans oranının %70.85 olduğu görülmektedir. Çok faktörlü yapılarda açıklanan varyans oranı %40 ile %60 arasında olması yeterli kabul edilmektedir (Büyüköztürk'ten aktaran Çokluk ve diğerleri, 2021).

Şekil 2.Yamaç Birikinti Grafiği

Yamaç birikinti grafiği incelendiğinde, dördüncü faktörden itibaren özdeğerler arasındaki farkın giderek azaldığı, başka bir ifadeyle “grafığın plato yaptığı” görülmektedir (Kılıç, 2022). İlk üç faktör için öz değerlerin 1'den yüksek olduğu ve faktörler arasındaki eğimin yüksek olduğu görülmektedir. Grafik incelendiğinde ölçeğin üç faktörlü yapıda olduğu görülmektedir.

Tablo 11. Örüntü Matrisi

Madde	Bileşen		
	1	2	3
M68	.92		
M44	.89		
M41	.85		
M17	.84		
M67	.82		
M15	.79		
M16	.74		
M69	.63		
M42	.57		
M4		.91	
M6		.86	
M28		.85	
M13		.84	
M34		.84	
M9		.81	
M29		.73	
M56		.70	
M82			.90
M83			.86
M74			.85
M76			.84
M79			.59

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, 1. faktörde 9 madde, 2 faktörde 8 madde ve 3. faktörde 5 madde olduğu görülmektedir. Kline (1994), .60 ve üzerindeki yük değerlerini yüksek ve .30-.59 arasındaki yük değerlerini orta düzeyde yük değeri olarak; Tabachnick ve Fidell (2013) ise .71 ve üzeri yük değerlerini 'mükemmel', .63-.70 arasındaki yük değerlerini 'çok iyi' ve .55-.62 arasındaki yük değerlerini 'iyi' olarak tanımlamıştır. Kline'in (1994) tanımına göre 22 maddenin 20'si yüksek, 2'si orta düzeyde; Tabachnick ve Fidell'in (2013) tanımına göre ise 22 maddenin 18'i mükemmel, 2'si çok iyi ve 2'si iyi düzeyde faktör yüklerine sahiptir.

Tablo 12. Faktörler ve Faktörlere Ait Maddeler

1. Faktör: Yaratıcılık	
No	Madde
M68	Eşliği olmayan bir okul şarkısına farklı fonksiyonları (derece) kullanarak gitar eşliği yazabilirim.
M44	Eşliği olmayan bir okul şarkısına gitar eşliği yazmakta zorlanmam.
M41	Eşliği olmayan bir okul şarkısına uygun akorlar yazabilirim.
M17	İlk defa duyduğum bir ezginin fonksiyonlarını (derece) bulabilirim.
M67	Eşliği olmayan bir okul şarkısına farklı ritmik figürasyonlar kullanarak gitar eşliği yazabilirim.
M15	Eşliği olan bir okul şarkısının armonik analizini yapabilirim.
M16	Gitar ile bir okul şarkısını çocuk veya gençlerin ses aralıklarına uygun olacak şekilde farklı bir tona aktarabilirim.
M69	Gitarda kelepçe (capo) kullanarak bir okul şarkısını başka bir tona rahatlıkla aktarabilirim.
M42	Basit ölçülerdeki ritim yapılarını farklı varyasyonlar ile çalabilirim.
2. Faktör: Teknik Beceri	
No	Madde
M4	Sağ el parmakları için kullanılan harfleri doğru bir şekilde uygulamakta zorlanmam.
M6	Gitarda basit ölçülerdeki (2/4, 3/4 vb.) ritim yapılarını çalabilirim.
M28	Sol el parmak numaralarını doğru bir şekilde uygulamakta zorlanmam.
M13	Basit ölçülerdeki ritim kalıplarını kullanarak gitar ile eşlik yapabilirim.
M34	Gitarda farklı akor geçişlerini yapmaktan zorlanmam.
M9	Bareli akorları rahatlıkla basabilirim.
M29	Basit düzeyli sağ el arpej tekniklerini uygulamakta zorlanmam.
M56	Gitarda I. pozisyondaki temel akorları bastığımda temiz ses elde etmekte zorlanmam.
3. Faktör: Motivasyon	
No	Madde
M82	Gitar ile iyi eşlik yapabilen kimseleri görmek gitara olan ilgimi artırır.
M83	Gitar ile eşlik yapmama ilgili olumlu tepkiler almak, gitarla daha fazla vakit geçirmem konusunda motivasyonumu artırır.
M74	Gitar ile eşlik yapma becerimi geliştirmek için çaba sarf ederim.
M76	Gitar ile eşlik yaparken zorlandığım bir yerin üstesinden gelebilmek için daha çok çalışırım.
M79	Gitar ile eşlik yapmaktan zevk alırım.

Yapılan analizler sonucunda faktörler altında toplanan maddeler incelenerek literatür taraması ve uzman görüşleri doğrultusunda faktörler isimleri sırasıyla ‘Yaratıcılık’, ‘Teknik Beceri’ ve ‘Motivasyon’ şeklinde belirlenmiştir.

Tablo 13. Bileşen Korelasyon Matrisi

Bileşen	Yaratıcılık	Teknik Beceri	Motivasyon
Yaratıcılık	1	.69	.48
Teknik Beceri	.69	1	.60
Motivasyon	.48	.60	1

Faktörlere ait Pearson korelasyon katsayıları incelendiğinde, tüm faktörler arasında orta düzeyde ve pozitif yönlü ilişki olduğu görülmektedir ($.30 < r < .70$). Faktörler arasında anlamlı ilişki bulunması, AFA yapılırken eğik döndürme yönteminin kullanılmış olmasını doğrulamıştır (Flora'dan aktaran Göçer-Şahin ve Buluş, 2022; Çokluk ve diğerleri, 2021).

İkinci Alt Amaca İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt amacına ilişkin “Gitar ile Eşlikleme Alanında Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği **güvenilir** bir ölçme aracı mıdır?” sorusuna yanıt aranmıştır.

Ölçeğin iç tutarlık güvenilirliğinin ortaya konması için her bir alt faktör ve tüm ölçek için Cronbach's Alpha (α) katsayısı hesaplanmıştır.

Tablo 14. Faktörlere ve Ölçeğin Bütününe Ait Güvenirlilik Katsayıları

Faktörler	Madde Sayısı	Cronbach's Alpha Değeri
Yaratıcılık	9	.94
Teknik Beceri	8	.94
Motivasyon	5	.90
Ölçeğin Bütünü	22	.96

Tablo 14. incelendiğinde, Yaratıcılık, Teknik Beceri ve Motivasyon faktörlerine ait Cronbach's Alpha değerlerinin sırasıyla .94, .94 ve .90 olduğu görülmektedir ($\alpha_{\text{Yaratıcılık}}=.94$; $\alpha_{\text{Teknik Beceri}}=.94$; $\alpha_{\text{Motivasyon}}=.90$). Ölçeğin bütünü için hesaplanan Cronbach's Alpha değeri ise .96 olarak saptanmıştır ($\alpha_{\text{Ölçeğin Bütünü}}=.96$). Yapılan güvenilirlik testleri sonucunda her bir faktörün ve ölçeğin güvenilir olduğu ($\alpha > .70$) ortaya konmuştur.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Elde edilen bulgular doğrultusunda araştırmacı tarafından geliştirilen Gitar ile Eşlikleme Alanında Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği 5’li Likert tipinde tasarlanmıştır. Literatür incelendiğinde, müzik alanında geliştirilen öz-yeterlik ölçeklerinin genel olarak 5’li Likert tipinde tasarlandığı (Lehimler, 2019; Akıncı, 2017; Kurtuldu ve Bulut, 2017; Çelenk ve Şen, 2016; Girgin, 2015; Gün, 2014; Vaizman ve Harpaz, 2022; Biasutti ve Concina, 2017); 5’li Likert tipi ölçeklerin dışında 4’lü Likert, 7’li Likert, 0-10 ve 0-100 aralıklı cevaplamalı olarak tasarlanan ölçeklerin de bulunduğu görülmektedir. (Şeker, 2016; Piji, 2007; Ritchie ve Williamon, 2010; Zelenak, 2010; Nielsen, 2004). Araştırma sonucunda geliştirilen Gitar ile Eşlikleme Alanında Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği ölçek tipi bakımından literatürdeki araştırmalar ile benzerlik göstermektedir.

Yapılan analizler sonucunda Gitar ile Eşlikleme Alanında Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği’nin 22 maddeden oluştuğu görülmüştür. Müzik alanında geliştirilen öz-yeterlik ölçeklerinin genel olarak 14 ile 32 madde aralığında madde sayısına sahip oldukları görülmektedir (Lehimler, 2019; Akıncı, 2017; Kurtuldu ve Bulut, 2017; Şeker, 2016; Çelenk ve Şen, 2016; Girgin, 2015; Gün, 2014; Piji, 2007; Vaizman ve Harpaz, 2022; Ritchie ve Williamon, 2010; Zelenak, 2010). Araştırma sonucunda geliştirilen Gitar ile Eşlikleme Alanında Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği madde sayısı bakımından literatürdeki araştırmalar ile benzerlik göstermektedir.

Yapılan analizler sonucunda Gitar ile Eşlikleme Alanında Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği’nin 3 faktörlü yapıda olduğu ortaya konmuştur. Faktör isimleri sırasıyla ‘Yaratıcılık’, ‘Teknik Beceri’ ve ‘Motivasyon’ olarak belirlenmiştir. Literatür incelendiğinde, müzik alanında geliştirilen öz-yeterlik ölçeklerinin en az 1 ve en fazla 6 faktör oluştuğu, çoğunun ise 3 faktörlü yapıda olduğu görülmektedir (Şeker, 2016; Girgin, 2015; Gün, 2014; Vaizman ve Harpaz, 2022; Bisautti ve Concina, 2017). Geliştirilen ölçek faktör sayısı bakımından literatürdeki çalışmalarla benzerlik göstermektedir.

Gitar ile Eşlikleme Alanında Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği’nin geliştirilmesinde (n=242) kişiden elde edilen veriler ile analiz yapılmıştır. Literatür incelendiğinde, müzik ve öz-

yeterlik alanındaki ölçek geliştirme çalışmalarında $84 < n < 457$ arasında veri seti ile analiz yapılmıştır. Yapılan çalışmaların çoğunda ise $200 < n < 300$ veri sayısı kullanılmıştır (Akıncı, 2017; Vaizman ve Harpaz, 2022; Ritchie ve Williamon, 2010; Zelenak, 2010). Örneklem büyüklüğü bakımından bu araştırma literatürdeki araştırmalar ile benzerlik göstermektedir.

Yapılan analizler sonucunda Gitar ile Eşlikleme Alanında Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği'nin açıklanan toplam varyans oranı %70.85 olarak hesaplanmıştır. Literatür incelendiğinde müzik ve öz-yeterlik alanında geliştirilen ölçeklerin açıklanan toplam varyans değerinin %39.16 ile %70.61 aralığında değerler aldığı görülmektedir (Lehimler, 2019; Akıncı, 2017; Kurtuldu ve Bulut, 2017; Şeker, 2016; Çelenk ve Şen, 2016; Girgin, 2015; Gün, 2014; Piji, 2007). Çok faktörlü yapılarda açıklanan toplam varyans oranının %40 ile %60 arasında olması yeterli kabul edilmektedir (Tavşancıl'dan aktaran Çokluk ve diğerleri, 2021). Ayrıca varyans oranı yükseldikçe ölçeğin faktör yapısının daha güçlü olduğu belirtilmektedir (Gorsuch'tan aktaran Çokluk ve diğerleri, 2021). Literatürde bulunan çalışmalar ile karşılaştırıldığında Gitar ile Eşlikleme Alanında Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği'nin açıklanan toplam varyans oranının literatürdeki çalışmalar arasında bulunan en yüksek değerden daha yüksek olduğu ($70.85 > 70.61$) ve güçlü bir faktör yapısına sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Güvenirlilik testi sonucunda Gitar ile Eşlikleme Alanında Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği'nin Cronbach's Alpha değeri .96 olarak saptanmıştır. Literatür incelendiğinde, müzik ve öz-yeterlik alanındaki ölçek geliştirme çalışmalarında güvenirlik katsayılarının $.78 < r < .97$ aralığında değer aldığı görülmektedir. Yapılan çalışmaların birçoğunun güvenirlik katsayısı ise $r > .90$ şeklindedir (Lehimler, 2019; Akıncı, 2017; Kurtuldu ve Bulut, 2017; Şeker, 2016; Gün, 2014; Piji, 2007; Vaizman ve Harpaz, 2022; Zelenak, 2010). Yapılan güvenirlik testi sonucunda Gitar ile Eşlikleme Alanında Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği'nin güvenirlik katsayısı bakımından literatürdeki araştırmalar arasında yer alan tavan değerine oldukça yakın olduğu ($r = .96 < .97$) ve yüksek düzeyde güvenilir olduğu saptanmıştır.

Müzik ve öz-yeterlik alanına yönelik ölçek geliştirme çalışmaları incelendiğinde yapılan çalışmaların bir kısmında yalnızca AFA tercih edilirken (Lehimler, 2019; Akıncı, 2017; Çelenk ve Şen, 2016; Girgin, 2015; Gün, 2014; Piji, 2007), bir kısmında ise hem AFA hem de doğrulayıcı faktör analizi (DFA) tercih edilmiştir (Kurtuldu ve Bulut, 2017; Şeker, 2016). Bir çalışmada ise yalnızca DFA tercih edilmiştir (Zelenak, 2010). Bu ölçek geliştirme çalışması, AFA tercih edilmesi bakımından literatürdeki çalışmalar ile benzerlik göstermektedir.

Araştırma sonucunda Gitar ile Eşlikleme Alanında Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği'nin geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu ortaya konmuştur.

Gelecek çalışmalar için Gitar ile Eşlikleme Alanında Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği'nin farklı örneklemeler üzerinde test edilerek DFA ile var olan yapının doğrulanması; çeşitli değişkenler ile gitar eşlik alanındaki öz-yeterlik düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi; gitar eşlik alanındaki öz-yeterlik düzeyi ile müziğin farklı alanlarına yönelik öz-yeterlik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi vb. çalışmalar yapılabileceği önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Akbulut, F. (2001). *Gitar eşlikli okul şarkılarının müzik eğitimindeki önemi*. (Yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Akçalı, O. G. (2007). *Müzik öğretmenlerinin eğitim müziğinde çoksesli eşliklemeye yaklaşımları ve eşlikte harf şifre yöntemini kullanma durumları*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Akıncı, M. Ş. (2017). *Müzik öğretmenlerinin özel gereksinimli öğrencilerle müzik uygulamalarına ilişkin özyeterlik algıları*. (Doktora tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Akkoyunlu, B. ve Orhan, F. (2003). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi (BÖTE) bölümü öğrencilerinin bilgisayar kullanma öz yeterlik inancı ile demografik özellikleri arasındaki ilişki. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 2(3), 86-93. Retrieved from: <http://tojet.net/articles/v2i3/2311.pdf>
- Ayyıldız, E. B. ve Erim, A. (2020). Gitara uyarlanan okul şarkılarının müzik derslerinde kullanılabilirliği: Bir eylem araştırması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(45), 85-104. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1068617>
- Bağcı, H. (2009). *Eşlik desteğinin armoni ve solfej eğitimindeki başarı düzeyine etkisi*. (Doktora tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul. ProQuest Dissertations ve Theses Global. (Yayın No. 28531046)
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191–215. doi: 10.1037/0033-295X.84.2.191
- Bandura, A. (1982). Self-efficacy mechanism in human agency. *American Psychologist*, 37(2), 122-147. doi: 10.1037/0003-066X.37.2.122
- Bandura, A. and Cervone, D. (1983). Self-evaluative and self-efficacy mechanisms governing the motivational effects of goal systems. *Journal of Personality and Social Psychology*, 45(5), 1017-1028. doi: 10.1037/0022-3514.45.5.1017
- Biasutti, M. and Concina, E. (2017). The effective music teacher: The influence of personal, social, and cognitive dimensions on music teacher self-efficacy. *Musicae Scientiae*, 22(2), 264-279. doi: 10.1177/1029864916685929
- Boyle, J. D. and Lucas, K. V. (1990). The effect of context on sight-singing. *Bulletin of the Council for Research in Music Education*, 106, 1-9. Retrieved from: <https://www.jstor.org/stable/40318858>
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel F. (2020). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* (28. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

- Chapman, R. (2009). Bütün yönleriyle *gitarlar* (3. Baskı) (Çev. Karul, C.). Ankara: Dost Kitabevi Yayınları. (Orijinal çalışmanın yayın tarihi, 1993).
- Çelenk, K. ve Şen, Y. (2016). Müzik öğretmenliği programı için "geleneksel türk müziği derslerine ilişkin özyeterlik algısı ölçeği" geliştirme çalışması. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 6(28), 131-150. [doi: 10.7816/idil-05-28-09](https://doi.org/10.7816/idil-05-28-09)
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G. ve Büyüköztürk, Ş. (2021). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik SPSS ve LISREL uygulamaları* (6. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Demirtaş, S. ve Akın Şişman, Ö. (2021). İlköğretim 7. sınıf müzik dersinde şarkıların piyano eşlikli öğretilmesinin öğrenci kazanımlarına etkileri: Denizli ili örneği. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 27(47), 309-321. [doi: 10.32547/ataunigsed.880869](https://doi.org/10.32547/ataunigsed.880869)
- DeVellis, R. F. (2021). Ölçek geliştirme kuram ve uygulamalar (3. Baskı) (Çev. Totan, T.). Ankara: Nobel Yayıncılık. (Orijinal çalışmanın yayın tarihi, 2012).
- Erdoğan, C. (2007). *Duyuş eğitiminde eşlik çalgısı olarak klasik gitarın kullanımı*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- George, D. and Mallery, P. (2010). *SPSS for windows step by step: A simple study guide and reference, 17.0 update* (10. Basım). Boston: Pearson.
- Girgin, D. (2015). Çalgı performansı özyeterlik inancı ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik analizi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38(38), 107-114. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/398957>
- Göçer Şahin, S. ve Buluş, M. (Ed.). (2022). *Adım adım uygulamalı istatistik* (1. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Guilbault, D. M. (2004). The effect of harmonic accompaniment on the tonal achievement and tonal improvisations of children in kindergarten and first grade. *Journal of Research in Music Education*, 52(1), 64-76. [doi: 10.2307/3345525](https://doi.org/10.2307/3345525)
- Gün, E. (2014). *Piyano performans öz yeterlik ölçeğinin geliştirilmesi ve uygulanması*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Halvaşı, B., Akgül, A. ve Özbek, Ö. (2017). Enstrüman eşlikli uygulamaların ilköğretim öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumlarına ve başarılarına etkisi. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(2), 217-233. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/391891>
- Kanneci, A. (2001). *Gitar için beste yapmış türk bestecilerinin eğitimi ve yapıtlarının uluslararası gitar repertuarındaki yeri*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karasar, N. (2002). *Bilimsel araştırma yöntemi* (11. Baskı). Ankara: Nobel Yayınları.

- Kardeş, B. (2018). *Müzik eğitiminde kullanılan şarkıların eşliklenmesine yönelik materyal geliştirme ve kullanılabilirliği*. (Doktora tezi). Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa. ProQuest Dissertations & Theses Global. (Yayın No. 28743213)
- Kardeş, B. ve Demirci, Ş. A. (2019). Müzik derslerinde eşlik kullanımının müzik öğretmenleri görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, (42), 157-172. doi: [10.32547/ataunigsed.500672](https://doi.org/10.32547/ataunigsed.500672)
- Kılıç, A. F. (2022). Açıklayıcı faktör analizinde boyut sayısına karar verme: Yöntemlere kısa bir bakış. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (51), 305-318. doi: [10.30794/pausbed.1095936](https://doi.org/10.30794/pausbed.1095936)
- Kıvrak, Y. (2003, Ekim). Müzik Eğitimi Çalgılarımız [Öz]. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumunda sunulan bildiri, İnönü Üniversitesi, Malatya. https://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/Y-Kivrak_2.html adresinden erişilmiştir.
- Kilmen, S. (2020). *Eğitim araştırmacıları için SPSS uygulamalı istatistik* (3. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kline, P. (1994). *An easy guide to factor analysis*. Abingdon: Routledge.
- Köz, E. (2007). *İlköğretim ikinci kademe'de görev yapan, bireysel çalgı eğitimi (gitar) alanı mezunu, müzik öğretmenlerinin okul şarkılarına eşlik etmede karşılaştıkları problemler ve çözüm önerileri*. (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul. ProQuest Dissertations & Theses Global. (Yayın No. 28524767)
- Kurtuldu, M. K. ve Bulut, D. (2017). Development of a self-efficacy scale toward piano lessons. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 17(3), 835-857. Retrieved from: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1148060.pdf>
- Küçükosmanoğlu, H. O. (2006). *Eğitim fakültelerinde başlangıç gitar eğitiminde kullanılan metotların incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Küçükosmanoğlu, H. O. (2011). *İlköğretim ikinci kademe'de şarkı öğretiminde kullanılan eşlik çalgılarının etkililiğinin karşılaştırılması*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Lehimler, E. (2019). Armoni dersine ilişkin özyeterlik algısı ölçeği geliştirme çalışması. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, (43), 1-8. doi: [10.32547/ataunigsed.536930](https://doi.org/10.32547/ataunigsed.536930)
- Locke, E. A., Frederick, E., Lee, C. ve Bobko, P. (1984). Effect of self-efficacy, goals, and task strategies on task performance. *Journal of Applied Psychology*, 69(2), 241-251. doi: [10.1037/0021-9010.69.2.241](https://doi.org/10.1037/0021-9010.69.2.241)
- Mager, R. F. (1992). No self-efficacy, no performance. *Training*, 29(4), 32-36.

- Nielsen, S. G. (2004). Strategies and self-efficacy beliefs in instrumental and vocal individual practice: A study of students in higher music education. *Psychology of Music*, 32(4), 418-431. doi: [10.1177/0305735604046099](https://doi.org/10.1177/0305735604046099)
- Öztürk, G. (2001). *İlköğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin çalgılarını kullanmadaki yeterlilik durumları*. (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Pajares, F. (2003). Self-efficacy beliefs, motivation, and achievement in writing: A review of the literature. *Reading & Writing Quarterly*, 19(2), 139-158. doi: [10.1080/10573560308222](https://doi.org/10.1080/10573560308222)
- Piji, D. (2007). Müzik öğretmeni adaylarına yönelik piyano ile eşlik alanında yeterlik algısı ölçeği'nin geliştirilmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 26(26), 111-132. <https://openaccess.marmara.edu.tr/server/api/core/bitstreams/3f4faf4c-c0b1-4358-8ae5-71e62e7d97df/content>
- Ritchie, L. and Williamon, A. (2010). Measuring distinct types of musical self-efficacy. *Psychology of Music*, 39(3), 328-344. doi: [10.1177/0305735610374895](https://doi.org/10.1177/0305735610374895)
- Sakız, G. (2013). Başarıda anahtar kelime: Öz-yeterlik. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(1), 185-209. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/153499>
- Sönmezöz, F. (2006). *Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki eşlik öğretiminin müzik öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Schunk, D. H. (1990). Goal setting and self-efficacy during self-regulated learning. *Educational Psychologist*, 25(1), 71-86. doi: [10.1207/s15326985ep2501_6](https://doi.org/10.1207/s15326985ep2501_6)
- Şeker, H. ve Gençdoğan, B. (2014). *Psikolojide ve eğitimde ölçme aracı geliştirme* (2. Basım). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Şeker, S. S. (2016). Çalgı performansına ilişkin öz-yeterlik ölçeğinin geliştirilmesi. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 5150-5162. doi: [10.14687/jhs.v13i3.3933](https://doi.org/10.14687/jhs.v13i3.3933)
- Şenoğlu Önder, C. ve Yıldız, G. (2008). Klasik gitar eğitiminin boyutları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(15), 115-133. https://www.researchgate.net/publication/336879269_Klasik_Gitar_Egitiminin_Boyutlari
- Tabachnick, B. G. and Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6. Basım). Boston: Pearson.
- Tarman, S. (1996). *Bekir Küçükay'ın klasik gitar için başlangıç metodunun hedef, hedef davranış ve konu kapsamı yönünden incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tavşancıl, E. (2014). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

- Taylor, M. S., Locke, E. A., Lee, C. and Gist, M. E. (1984). Type A behavior and faculty research productivity: What are the mechanism? *Organizational Behavior and Human Performance*, 34, 402-418. [doi: 10.1016/0030-5073\(84\)90046-1](https://doi.org/10.1016/0030-5073(84)90046-1)
- Uluocak, S. ve Tufan, E. (2010). Öğretmen çalgısı olarak gitar kullanımının ilköğretim öğrencilerinin müzik dersi başarısına etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(2), 597-606. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/817826>
- Uluocak, S. (2015). Türkiye’de Cumhuriyet’in ilk elli yılında klasik gitar eğitimi: Paleologos ve öğrencileri. *Sahne ve Müzik*, (1), 60-80. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/116963>
- Vaizman, T. and Harpaz, G. (2022). Retuning music teaching: Online music tutorials preferences as predictors of amateur musicians’ music self-efficacy in informal music learning. *Research Studies in Music Education*, 0(0), 1-18. [doi: 10.1177/1321103X221100066](https://doi.org/10.1177/1321103X221100066)
- Wood, R. and Bandura, A. (1989). Impact of conceptions of ability on self-regulatory mechanisms and complex decision making. *Journal of Personality and Social Psychology*, 56(3), 407-415. [doi: 10.1037/0022-3514.56.3.407](https://doi.org/10.1037/0022-3514.56.3.407)
- Uyan, M. O. (2017). Solfej eğitiminde eşlik çalgısı olarak gitar ve piyano kullanımının karşılaştırılması. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2017(8), 142-149. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/408600>
- Yılmaz, E. (2010). Okul şarkılarının klasik gitar ile eşliklendirilmesine yönelik öğretmen görüşleri ve okul şarkıları için eşliklendirme örnekleri [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Niğde Üniversitesi.
- Yılmaz, H. ve Şen, Ü. S. (2016). Gitar’ın popülerlik durumunun incelenmesi. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 5(25), 1491-1521. <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=692487>
- Yöndem, S. (1992). *Eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerinde anadal gitar eğitimi nasıl olmalıdır?*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İnönü Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Yöndem, S. (1998). *Türkiye’deki mesleki müzik yüksek öğretim kurumlarında klasik gitara uyarlanmış türkü kaynaklı eğitim müziklerinin öğretiminde ve seslendiriminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yungul, O. (2008). *Okul şarkılarının gitar ile eşliklenmesinde örnek bir model*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yükseköğretim Kurulu. (1998, Mart). Eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programları. Eğitim Öğretim Dairesi Başkanlığı, Yükseköğretim Kurulu.

<https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/egitim-fakultesi-ogretmen-yetistirme-lisans-programlari-mart-1998.pdf>

Yükseköğretim Kurulu. (2007, Haziran). Eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programları. Eğitim Öğretim Dairesi Başkanlığı, Yükseköğretim Kurulu.

<https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/egitim-fakultesi-ogretmen-yetistirme-lisans-programlari.pdf>

Yükseköğretim Kurulu. (2018, 30 Mayıs). Müzik öğretmenliği lisans programı. Eğitim Öğretim Dairesi Başkanlığı, Yükseköğretim Kurulu.

https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-Yetistirme-Lisans-Programlari/Muzik_Ogretmenligi_Lisans_Programi.pdf

Zelenak, M. S. (2010). Development and validation of the music performance self-efficacy scale. *Music Education Research International*, 4(1), 31-43. Retrieved from: <http://cmer.arts.usf.edu/content/articlefiles/3122-meri04pp31-43.pdf>

SUMMARY

Aim

The aim of this research is to develop a valid and reliable self-efficacy scale in the field of guitar accompaniment.

Method

This research was designed in the survey research design, one of the quantitative research designs. The population of the research consists of 4th grade undergraduate students of the department of music education in Turkey. The sample of the study consists of $n=242$ participants from 21 universities. Cluster sampling was used as the sampling unit and simple random sampling method was used as the sampling method. 'Personal Information Form' and 'Self-Efficacy Scale in the Field of Guitar Accompaniment' developed by the researcher were used as data collection tools in the study. A total of eight experts' opinions from different fields were consulted in the development of data collection tools. The Personal Information Form consists of 11 questions and the Self-Efficacy Scale in the Field of Guitar Accompaniment which was designed as a 5-point Likert type consisted of 84 items initially. SPSS 23 package program was used in data analysis. Percentage, frequency, range, standard score (Z score), box plot, skewness, kurtosis, KMO and Bartlett's Test, exploratory factor analysis (EFA), Pearson correlation coefficient and Cronbach's alpha coefficient were used in the analysis of the data.

Findings

The Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) value of the 'Self-Efficacy Scale in the Field of Guitar Accompaniment' was .96 and the Bartlett's Test of Sphericity result was determined as ($\chi^2=21249.64$; $p<.05$). As a result of the exploratory factor analysis (EFA) conducted 16 times, it was seen that the scale had a 3-factor structure and consisted of 22 items. In line with the literature review and expert opinions, the variance rates of the sub-factors named 'Creativity', 'Technical Skill' and 'Motivation' were 54.59%, 9.89% and 6.37%, respectively, and the total variance explained was 70.85%. When the Pearson correlation coefficients of the factors are examined, it is seen that there is a moderate and positive relationship between all factors ($.30<r<.70$). As a result of the reliability test, Cronbach's Alpha values were calculated for each sub-factor ($\alpha_{Creativity}=.94$; $\alpha_{Technical\ Skill}=.94$; $\alpha_{Motivation}=.90$) and for the whole scale ($\alpha_{Entire\ Scale}=.96$).

Results and Discussion

The Self-Efficacy Scale in the Field of Guitar Accompaniment is similar to the scales developed in the field of music and self-efficacy in that it is a 5-point Likert type, consisting of 22 items and 3 factors. When compared with the studies in the literature, it was concluded that the total variance explained of the Self-Efficacy Scale in the Field of Guitar Accompaniment was higher than the highest value found among the studies in the literature ($70.85\%>70.61\%$) and it shows that the scale has a strong factor structure. As a result of the reliability test, it was determined that the Self-Efficacy Scale in the Field of Guitar Accompaniment was very close to the ceiling value among the studies in the literature in terms of reliability coefficient ($r=.96<.97$) and was highly reliable. As a result, the Self-Efficacy Scale in the Field of Guitar Accompaniment has been revealed as a valid and reliable scale. For future studies, the Self-Efficacy Scale in the Field of Guitar Accompaniment will be tested on different samples and the existing structure will be confirmed by confirmatory factor analysis; Examining the relationship between various variables and self-efficacy level in the

field of guitar accompaniment; It is suggested that studies such as examining the relationship between self-efficacy level in the field of guitar accompaniment and self-efficacy levels in different areas of music can be conducted.

ORCID

Mert ERGÜL ORCID 0000-0002-8885-4136

Sadık YÖNDEM ORCID 0000-0001-7838-6220

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Bu çalışmanın planlanması, yürütülmesi ve yazılı hale getirilmesinde araştırmacılar eşit oranda katkı sağlamıştır.

Destek ve Teşekkür Beyanı

Araştırmanın yürütülmesi sürecinde Prof. Dr. Selahattin Gelbal, Prof. Dr. Melek Gülşah Şahin, Prof. Dr. Ahmet Serkan Ece ve Prof. Dr. Onur Zahal hocaların desteklerinden dolayı teşekkür ederiz.

Çatışma Beyanı

Araştırmacıların, araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur.

Etik Kurul Beyanı

Bu araştırmanın hazırlık, veri toplama, verilerin analizi, bulguların sunumu ve kaynakça gösterimini içeren tüm aşamalarında bilimsel kurallara uygun davranılmıştır. Ayrıca bu araştırma için Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları Etik Kurulunun 2022/63 sayılı onayı ile yürütülmüştür.

